

פור נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד

ביאור בדרך אפשר

1 (ה) אָמַנְם אַף שְׁנַתְבָּאָר לְעִיל שְׁהַפְּלִי לְהַמְשַׁכַּת הָאוּר
 2 שְׁלִמְעֵלָה מְסַדֵּר הַשְּׁתַלְשָׁלוֹת הוּא עֲנֵן הַתְּשׁוּבָה, וְהָרִי עָקָר
 3 הַתְּשׁוּבָה הִיא בְּלִבִּי³⁵, הֵינּוּ הַחֲלָטָה נִפְשִׁית שֶׁתּוֹכְנָה הוּא חֲרָטָה עַל
 4 הָעֵבֶר עַל הַחֲטָא שֶׁנִּעֲשֶׂה בְּעֵבֶר וְקִבְּלָה עַל לְהַפָּא שֶׁלָּא לְחַזֵּר וּלְחַטּוֹא
 5 בְּעִתֵּי, מִכָּל־מְקוֹם, לְמִוֹת שׁוּחַ
 6 עֵינֵי הַתְּשׁוּבָה לְפִי הַהֲלָכָה, הָרִי כְּדִי
 7 לְהַמְשִׁיךְ אוֹר שֶׁלִּמְעֵלָה מְסוֹר
 8 הַשְּׁתַלְשָׁלוֹת לֹא מְסַפִּיק הַבְּטוּל
 9 וְהַשְּׁבוּרָה שֶׁל הַתְּשׁוּבָה שְׁפִלְב
 10 בְּלִבְדּוּ, אֲלֵא צָרִיךְ שְׁהַבְּטוּל
 11 יִהְיֶה בְּמַעֲשֵׂה כְּפֻעַל דְּוָקָא,
 12 דְּכִינּוֹן שְׁתַּכְלִית הַפְּנֹנָה הִיא
 13 שְׁיִמְשֵׁף הָאוּר שֶׁלִּמְעֵלָה מְסוֹר
 14 הַשְּׁתַלְשָׁלוֹת לְמִטָּה פְּנִ"ל שְׁתַּכְלִית
 15 בְּרִיאַת הָעוֹלָם הִיא הַשְּׁאוּר הָאֱלוּקִי
 16 יוֹמֵשׁ וַיִּתְּנָהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְכֵן הִנֵּה
 17 גַּם הַפְּלִי לְהַמְשַׁכַּת הָאוּר
 18 שֶׁהוּא הַבְּטוּל שֶׁל הָאָדָם, צָרִיךְ
 19 לְהִיּוֹת בְּמַעֲשֵׂה דְּוָקָא וְלֹא רַק
 20 בְּלִבּוֹ, וְהוּא עֲנֵן הַבְּטוּל
 21 שְׁבַעֲשִׁית הַצְּדָקָה שֶׁהִיא מְצוּה
 22 שְׁבַח הַבִּיטוּל שֶׁל הַעוֹשֶׂה אֶת הַמְצוּה
 23 בֹּא לִידֵי בִיטוּי בְּמִיחֹד כְּמוֹסָבֵר לְעִיל
 24 בְּתַחֲלִית הַמְּאָמֵר "שֶׁחֲסַד הוּא מִצַּד
 25 הַבִּיטוּל וְעַל דֶּרֶךְ שֶׁאֵינוֹ רוֹאִים בְּאָדָם
 26 לְמִטָּה שְׁדוּקָא מִצַּד הַבִּיטוּל נִמְשָׁךְ
 27 הַשְּׁפַעַת הַחֲסֵד".
 28 וְזֶהוּ מָה שְׁפָתוֹב³⁶ וַיִּלְבֹּשׁ
 29 צְדָקָה כְּשֶׁרִיזוֹן וְכוּבַע יְשׁוּעָה
 30 בְּרִאשׁוֹ לְפִי פִשְׁטוֹ הַנְּבִיאִי יִשְׁעִיחוֹ
 31 אוֹמֵר שֶׁהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא יוֹשִׁיעַ אֶת
 32 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (וַיִּנְקֹם בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם)
 33 כְּמִשַׁל הַגִּיבּוֹר הַיּוֹצֵא לְמַלְחָמָה וְלוֹבֵשׁ
 34 שְׂרִיזוֹן וְכֵן "יִלְבֹּשׁ" הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא
 35 כְּבִיכּוֹל אֶת הַצְּדָקָה שֶׁנִּעֲשֶׂה עִם בְּנֵי
 36 יִשְׂרָאֵל וְאֵת הַיְשׁוּעָה יַחְבוּשׁ לְרִאשׁוֹ,
 37 כְּבִיכּוֹל, כְּמוֹ גִיבּוֹר שֶׁחֹבֵשׁ לְרִאשׁוֹ
 38 כּוּבַע (וְכֵן "וַיִּלְבֹּשׁ בְּגָדֵי נֶגֶם תִּלְבַּשׁת"
 39 וַיִּעַט כְּמַעֲלֵל קָנָה" כְּדִי לְנַקּוֹם בְּגוֹיִם),
 40 דְּהִנֵּה, לְפִי פְּנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים - כּוּבַע יְשׁוּעָה הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה
 41 שְׁבַעֲלִפָּה, וְכִמּוֹ שְׁנַתְבָּאָר לְעִיל³⁷ בְּעֲנֵן אֲנִי חוֹמָה זֹו
 42 תּוֹרָה³⁸, שְׁתּוֹרָה שְׁבַעֲלִפָּה הִיא בְּחִינַת בֵּית, מִקִּיף הַרְחוּק
 43 בְּשׁוּנֵה מִלְבוּשׁ, בְּגַד, שֶׁנֶּם הוּא לֹא נִכְנַס בְּפְנִימִיּוֹת הָאָדָם כְּמוֹ מוֹזֵן אֵלָּא

ביאור בדרך אפשר

44 'מִקִּיף' מַעֲלִיּוֹ אֲבָל הוּא 'מִקִּיף הַקְּרוּב' שֶׁהָרִי הַבְּגַד מוֹתָם לְפִי מִידוֹתָיו שֶׁל
 45 הָאָדָם (וּבְעִבּוּדֵי הָאָדָם הַכוֹנֵנֶה לְמַצּוֹת) וַאֲיִלוֹ בְּחִינַת בֵּית ('מִקִּיף הַרְחוּק')
 46 יֵשׁ לָהּ מַעֲלָה לְעוֹמֵת הַלְבוּשׁ (מִקִּיף הַרְחוּק): כִּיּוֹן הַשְּׁמַצּוֹת (לְבוּשׁ, מִקִּיף
 47 הַקְּרוּב) הֵם בְּדַבְרֵי־גִשְׁמִיִם יֵשׁ צוּרֵךְ בְּשִׁמְיָהּ שֶׁלָּא יִתְעַרְבוּ בְּכַךְ דְּבָרִים לֹא
 48 רְצוּיִים מִצַּד הַסְּטֵרָא־אַחֲרָא וְזוֹ הַמַּעֲלָה
 49 שֶׁל בְּחִינַת בֵּית שְׁשׁוּמְרַת לֹא רַק
 50 אֶת רֵיחַ בּוֹגְדִיו עַל הַפְּסוּק "וַיִּרַח
 51 (יִצְחָק) אֶת בְּגָדָיו (שֶׁל עֲשׂוֹ) וַיִּבְרַכְהוּ"
 52 דְּרִשׁוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל "אֵל תִּקְרֵי בְּגָדָיו
 53 אֵלָּא בּוֹגְדֵי", שֶׁהוּא עֲנֵן עֲבוּדַת
 54 'בְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה' (כְּהַמְשָׁךְ דְּבָרֵי
 55 חֲכָמֵינוּ ז"ל שֶׁהַבְּרִיּוֹנִים שֶׁבְּשִׁכְחוֹתָם שֶׁל
 56 ר' זִירָא חֲזָרוּ בְּתְשׁוּבָה), אֲלֵא גַּם
 57 אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו, שֶׁהוּא עֲנֵן
 58 עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים, דְּהַשְּׁמִירָה
 59 לְכָל הָעֲנִינִים וְלִכְלֵל סוּגֵי הַלְבוּשִׁים
 60 הִיא עַל־יְדֵי בְּחִינַת הַבֵּית -
 61 תּוֹרָה שְׁבַעֲלִפָּה שְׁמוּסִיפָה גְּדָרִים
 62 וְסִיגִים עַל הַתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב. וְכִשֶּׁם
 63 שֶׁהֵבִית שׁוֹמֵר הֵן עַל הַבְּגָדִים שֶׁהִיוּ
 64 נִקִּיִּים וְלֹא יִתְעַרְבּ בֵּהֶם דְּבַר לֹא רְצוּי
 65 וְהֵן עַל הָאָדָם עֲצוּמוֹ, כִּךְ הַתּוֹרָה שֶׁבַעֲל
 66 פֶּה שׁוֹמֵרֵת הַשְּׁמַצּוֹת הֵיוּ לֵאלֹל פְּנִיּוֹת
 67 צַדִּיקוֹת וְרַצּוֹנוֹת וּמַחְשָׁבוֹת לֹא רְצוּיוֹת,
 68 וּבְתוֹרָה שְׁבַעֲלִפָּה גּוֹפָא הָרִי
 69 זֶה עַל־יְדֵי סֵדֵר נְזִיקִין, דְּרַב
 70 יְהוּדָה כּוֹלְהוֹ תְּנוּיִי בְּנִזְיקִין
 71 הָוָה³⁹ כֹּל מִשְׁנֵתוֹ וְלִימּוּדוֹ הִיוּ בְּסוֹדֵר
 72 נְזִיקִין מִתּוֹךְ שֶׁשֶׁה סֵדֵרֵי הַמְּשֵׁנָה
 73 שֶׁבְּתוֹרָה שֶׁבַעֲלִפָּה, וְזֶהוּ כּוּבַע
 74 יְשׁוּעָה שֶׁהוּא סֵדֵר נְזִיקִין,
 75 כְּדֶרֶשׁ חֲכָמֵינוּ ז"ל⁴⁰ עַל
 76 הַפְּסוּק⁴¹ וְהִיא אֲמוֹנַת עֲתָף
 77 חֲסֵן יְשׁוּעוֹת, שֶׁכְּפִסּוּק זֶה נִרְמָזִים
 78 שֶׁשֶׁת סֵדֵר מְשֵׁנָה וּמְתוֹכֵם יְשׁוּעוֹת
 79 זֶה סֵדֵר נְזִיקִין, דְּלִמּוּד סֵדֵר
 80 נְזִיקִין הוּא בְּבְחִינַת הַלְבוּשׁ
 81 מְשׁוּפָטִי נִפְשׁוֹ⁴². אֲבָל אֶף־
 82 עַל־פִּי־כֵן, לְצוּרֵךְ הַשְּׁמִירָה וְהַהֲגָנָה
 83 מִפְּנֵי הַדְּבָרִים הַבְּלָתִי רְצוּיִים לֹא מְסַפִּיק לְמוּד תּוֹרָה שְׁבַעֲלִפָּה
 84 בְּלִבְדּוּ, אֲלֵא צָרִיךְ לְהִיּוֹת מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה, שֶׁזֶּהוּ מָה שְׁנֹאֲמָר
 85 וַיִּלְבֹּשׁ צְדָקָה כְּשֶׁרִיזוֹן כְּמִגֵּן, דְּאֲמַתִּית הַשְּׁמִירָה לְכָל הָעֲנִינִים
 86 שֶׁלֹּא יִהְיֶה שׁוֹם יְנִיקָה כּו', הָרִי זֶה עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂה

(35) תניא פכ"ט (לו, ב.) אגה"ק ס"י (קטו, ב.) (36) ישע"י נט, יז. (37) ד"ה פדה בשלום די"ט כסלו פ"ד ואילך (לעיל ע' 200 ואילך). (38) פסחים פז, א. (39) ברכות כ, א. (40) שבת לא, סע"א. (41) ישע"י לג, ו. (42) תהלים קט, לא.